Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 18. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 31-го СІЧНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUAR 31, 1984 No. 18. VOL. XCI.

У Вашінгтоні відзначать роковини Української Державности

Вашінгто (УНІС). — День української самостійности і соборности, проголошений державними актами з 22-го січня 1918-19 років, відзначатимуть тут на Капітолі в середу, 1-го лютого ц.р., вислуханням вичерпних інформацій про зовнішню і внутрішню політику у Білому Домі в пополудневих годинах і спеціяльною церемонією та прийняттям в Палаті Репрезентантів з участю членів Конгресу, представників Адміністрації і запрошених гостей. Український День у Вашінгтоні влаштовує Українська Крайова Інформаційна Служба, вашінгтонське представництво УККА і місцевий Відділ УККА очолюваний тепер інж. Юрієм Нестерчуком. Співспонзорами є конгресмени: Віллі-ям Брумфілд, Мищ., Дан Риттер, Па., Самюел Стратton, Н.Й.

„Ніколи перед тим не було такого позитивного і масового відгуку на відзначення проголошення української державности, як в цьому році", — заявляє керівник Інформаційної Служби мгр Катерина Чумаченко „Не виключно, що це є відповіддю на сьогоднішню політичну атмосферу і політичний клімат у Вашінгтоні у якому кожний, що змагається за свободу з-під домінації комуно-московської імперії знайде зрозуміння для своїх потреб", — заявила директорка УНІС.

Новообраний голова Відділу УККА інж. Ю. Нестерчук додав, що День Української Незалежности все мав велике значення для українських спільнот на поселеннях у країнах вільного світу, а українців в ЗСА зокрема, які відзначають це Свято дуже велично.

Прийняття відбудеться у будинку ім. Рейбирна о год. 6-ій вечора. Інформації можна отримати в бюрі УНІС (202) 638-0988. Організатори закликають осіб, які прибудуть до Вашінгтону, відвідати бюра своїх сенаторів і конгресменів та висловити свою думку про потоптання національних і людських прав в Україні. Крім того треба порушувати справи переслідування українців й інших на підставі фальшивих совєтських документів, створення спеціяльної комісії для дослідів Великого голоду в Україні, реформи і додаткові фонди для радіостанцій „Голосу Америки", „Вільної Европи" і „Радіо Свобода", які передають свої авдиції до СССР тощо.

Вийшла праця про „Духовість українського народу"

Вінніпег, Ман. — Накладом Товариства „Волинь", Інститут Дослідів Волині, під кінець 1983 року, видав тут цінну працю (позначену числом видання "51") о. протоієрея Степана Ярмуся „Духовість українського народу". Книжка має 225 сторінок і вона присвячена 1000-річчю християнства в Україні. Передмову до неї написав д-р Юрій Мулик-Луцик, який в своїй характеристиці цієї праці відносить її до сфер філософського мислення.

Праця „Духовість українського народу" складається із шести частин (о. д-р С. Ярмусь позначує їх статтями). Тема першої статті — „Позитивні елементи дохристиянської української духовости"; другої — „Вісь духової орієнтації українця"; третьої — „Релігійна свідомість людини з часу Слова про Ігорів похід", четвертої — „Духовість українського народу за Княжої Русі і за пізніших часів", п'ятої — „Муза, як категорія духовости", а шостої — „Духовість українського народу за нових часів".

Хоч цю працю окреслено „коротким орієнтаційним нарисом", в дійсності вона дуже багата цікавими документальними даними та висновками автора, який уже не раз цікавив читачів своїми аналітичними дослідами в статтях, брошурах та в особистих виступах.

Ця книжка, написана спеціяльно на час підготови святкувань 1000-річчя хрищення України, вийшла в гарній твердій оправі, мистецького оформлення Марійки Онуфрійчук-Сокульської, а ціна її 15 дол. Замовляти можна в: Research Institute of Volyn, Box 606, Winnipeg, Man., R3C 2K3.

ГРОМАДА У ВІННІПЕҐУ ВІДЗНАЧИЛА УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ

Вінніпег (А. Курдидик). — „66 років тому епохальна історична подія сталася в Україні, яку завжди експлуатовано, гноблено десятиліттями ворогами, змазувано з мап, викреслювано з книжок, заборонювано в літературі і навіть позбавлювано її довір'я у власні сили. Ця країна — це Україна, що прокинулася, зірвала залізні кайдани і боролася за свої права та волю, проголосивши незалежну й суверенну українську державу 22-го січня 1918 року. На жаль, ця державність була недовга, і в 1922 році її насильно зведено в одну з республік СССР. Але це проголошення незалежности 66 років тому стало незабутнім і його пригадують щороку всі українці цілого світу".

Це початок відозви голови Відділу КУК у Вінніпеґу, Петра Монастирського, якою він в обох щоденниках цього міста та в радіопередачах з'ясував докладно нашим співгромадянам Український Тиждень 1984, що рішенням місцевого Відділу КУК почався у неділю, 22-го січня ц.р., соборною Богослужбою на інтенцію українського народу в катедрі Пресвятої Тройці та був доповнений подібними відправами в усіх 17-ох українських церквах цієї столиці Манітоби.

У суботу, 21-го січня, попередила ці роковини спеціяльна проклямація посадника Вінніпеґу Билла Нонні, в якій дні від 22-го до 29-го січня ц.р. проголошені — Українським Тижнем у столиці Манітоби, й закликається всіх її мешканців приділити увагу окремо цим датам. На машті міста піднято на весь згаданий тиждень прапор України.

Всі ці осяги сталися в наслідок щирої праці теперішньої Управи Відділу КУК, провід якої перейшов у руки української молодшої ґенерації і проявляє справжню і гідну признання ділову активність.

Афішами і летючками повідомлено про Січневі роковини всіх українців Вінніпеґу, які, як і минулими роками, не зважаючи на великий мороз, увечері в неділю, 22-го січня, заповнили велику залю УНО, де відбувся святочний концерт для вшанування проголошення ІУ Універсалу.

На святочно прикрашеній сцені поставлено в цьому концерті відповідно до події програму, що складалася головним чином із виступів юнацтва, хору молоді при катедрі Пресвятої Тройці під диригентурою Василя Соломона та відомого вже квартету „Троянда", що проспівали по дві пісні. Крім того, виступили деклямитори з лав молодечих організацій — В. Балюта з Пласту, талановита Тара Лебедин від СУМК та тріо СУМ-у (М. Супрун, Е. Супрун і М. Карпа).

Центром уваги в концерті був реферат мґра Миколи Мельника. Без звиклих святкових фраз доповідач, відомий зі своїх історичних студій, подав присутнім повний подробиць, дат, прізвищ та цитат з оригінальних документів, літописів подій в Україні від початку революції 1917 року го трагічних днів збройних сил України в 1920 році реферат, при чому не пошкодував докорів тодішнім керманичам нашої держави, задивленим більше у міражі всесвітнього миру і братерства, ніж у будівництво і оборону незалежности та соборности України.

Концерт відкрив коротким змістовним словом заступник голови Відділу КУК Г. Дмитришин, який два місяці тому перевів успішно організацію Маніфестації у 50-річчя Великого голоду в Україні, а закінчив концерт голова Відділу КУК П. Монастирський, під проводом якого місцева громада стає ще більш активною та вписує у свої аннали поважні успіхи.

Приготовили просфору для сеньйорів

Ню Йорк. — Комісія Суспільної Опіки Українського Інституту Америки і „Самопоміч" в Ню Йорку приготовляють чергову імпрезу для українських сеньйорів у формі традиційної просфори.

Просфора відбудеться в неділю, 5-го лютого ц.р. в залі Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку, при 122 Друга авеню, початок о год. 2-ій по полудні. Вступ від особи 4 дол.

Охочі до участи можуть зголошуватися завчасно у О. Соневицької в приміщеннях Т-ва „Самопоміч" в Ню Йорку.

Ця імпреза, як і усі попередні призначені для старших віком в Ню Йорку, організує Лідія Савойко.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДТРИМУЄ ПРИВАТНУ ІНІЦІЯТИВУ

Атланта, Джорджія. — Президент Роналд Реґен, ненадійно для багатьох політиків, успішно виступив минулого тижня в Атланті, надаючи своєму виступові характеру започаткування передвиборчої кампанії, а своєю промовою підсилив патріотичні почування американців, які у числі 14,000 осіб вітали Президента помахами американських прапорців і голосними оплесками.

Під моттом „Америка знову стоїть на повний ріст" Р. Реґен, повторяючи деякі параграфи із своєї ранішньої промови про стан унії, що її він виголосив в середу, 25-го січня ц.р., на спільній сесії Конґресу з участю Уряду, Верховного Суду, представників Пентагону, дипломатичного корпусу і запрошених гостей, Президент наголосив важливість відродження економіки, зниження інфляції, рецесії, і безробіття, домагався привернення молитви в школах, контролі абортів, поліпшення рівня шкільництва, рівних прав для всіх прошарків суспільства, зниження дефіциту у бюджеті Уряду, для чого він покликує до життя двопартійну комісію складену з сенаторів і конґресменів та членів Уряду.

Президента Р. Реґена присутні переривали 30 разів оплесками. Президент закликав республіканців відродити в собі духа з 1980 років, а народ до аналізи ситуації. „Запитайте себе чи ситуація в ЗСА була гіршою чи ліпшою перед чотирма роками", — заявляв Р. Реґен і обіцяв продовжувати свою дотеперішню політику, яка виявилась успішною

Його виступ перед членами приватної компанії „Амвей" спостерігачі кваліфікують як підтримку приватної ініціятиви в економіці.

Уряд в Болівії загрожений

Ля Паз, Болівія. — Президент Болівії Ернан Сілєс Зуазо і болівійський конґрес вступили в рішучу суперечку відносно всезростаючого погіршення економіки країни, що може привести до упадку уряду.

Напруження в країні посилюється ще голодовим страйком все більшого числа робітничих керівників, які цим самим намагаються підтримати вимогу підвищення заробітної платні, потрібне для покриття інфляції, яка досягає 300 відсотків у річному відношенні.

Положення погіршилося, як конґрес проголосував у четвер, 26-го січня, за резолюцію, щоб „засудити протиконституційну та автократичну поведінку президента", стан, який загрожує демократичному процесові. Така резолюція однозначна з висловленням недовір'я, але вона не вимагає резиґнації кабінету.

Особлива мета прийнятої резолюції була спрямована проти дій президента Зуазо після резолюції сенату, вищої палати болівійського конґресу, яка засудила економічні заходи, які були проголошені в листопаді минулого року, серед яких були: девальвація, різке підвищення цін на бензину, продукти харчування, транспорт та інші услуги. Тоді уряд зрезиґнував, а президент Зуазо на протязі 35-ох днів не реаґував на це.

Минулого тижня президент Зуазо відкинув резиґнацію 14-ох з 18-ти міністрів, а його рішення засудили опозиційні політичні партії та робітничі групи.

Деякі офіційні особи і політичні лідери побоюються державного перевороту проти уряду президента Зуазо. Президент Зуазо є політиком лівого центру, який прийшов до влади у жовтні 1982 року і очолює з того часу трипартійну коаліцію, яка складається з його власної партії Націоналістично-революційний рух, лівої промосковської комуністичної партії та партії християнських демократів.

Офіційний представник ЗСА заявив, що збереження болівійського уряду, а можливо й молодої демократичної системи в країні перебувають під сильною загрозою.

ПРЕЗИДЕНТ ОФІЦІЙНО ПРОГОЛОСИВ СВОЮ КАНДИДАТУРУ

ДЖ. БУШ Є КАНДИДАТОМ НА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА

Президент Реґен з дружиною Ненсі в Овальному бюрі після проголошення своєї кандидатури.

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен, заявляючи що його Адміністрація „зробила новий початок", але що „наша праця не закінчена", — проголосив офіційно у неділю вечором, 29-го січня, що він та віцепрезидент Джордж Буш старатимуться за переобрання в цьогорічних виборах.

У п'ятихвилинному телевізійному виступі президент Р. Реґен розпочав з того, що він прийшов до „важкого особистого рішення", чи старатися про другий термін урядування. Він коротко згадав, як його Адміністрація зменшила інфляцію, відбудувала американську оборону та відновила „великі американські вартості". І лише наприкінці Президент сказав, що він і віцепрезидент Дж. Буш „хотіли б отримати вашу дальшу підтримку і співпрацю в завершенні цього, що ми почали три роки тому".

Заява Президента закінчила період непевности відносно його намірів, який тривав кілька місяців. Існує однозгідне переконання, що президент Р. Реґен не матиме якоїсь серйозної опозиції в Республіканській партії відносно назначення його кандидатури. Він вступає у виборчу кампанію в той час, коли змагання за вибір кандидата на президента від Демократичної партії розгораються, висуваючи колишнього віцепрезидента Волтера Мондейла на перше місце, а одночасно і основного опонента президента Роналда Реґена в наступних президентських виборах.

Проголошення Президента про його згоду кандидувати на другу каденцію було з радістю прийняте його прихильниками, але з незадоволенням його противниками, що обіцяє напружену передвиборчу боротьбу.

Виступ Президента передавався по всій країні. Президент виступав спокійно і висловлював свою вдячність глядачам за їхню минулу підтримку.

Після виступу Президента заповідаючий попросив усіх зробити свій перший щедрий вклад у фінансування виборчої кампанії 1984 року, яку він назвав кампанією „Реґена-Буша". Цей виступ Президента, що його передавали всі головні телевізійні мережі коштував 400,000 дол., що їх виплатило вже існуюче виборче бюро Республіканської партії.

У СВІТІ

УРЯД ГРЕЦІЇ ВИСТУПИВ в обороні закордонних кореспондентів і журналістів, акредитованих у Греції, і критикував місцеву пресу за її обвинувачення чужоземних кореспондентів у підривній та обесславлюючій Грецію діяльності. Президент асоціяції чужоземної преси Константін Цацароніс заявив у недавньому протесті, що „за останні кілька днів наступила нова хвиля обезславлюючих повідомлень проти чужоземних кореспондентів, обвинувачуючи нас у расизмі, протигрецьких ідеях, виступах проти уряду, а навіть в тому, що вони дають нам інструкції, як ми повинні вести свої справи." Речник уряду Дімітріос Марулас відповів: „Уряд поважає і цінить працю чужоземних кореспондентів в Атенах. Ви вільні висловлювати свої погляди так, як ви вважаєте, без будь-яких перешкод, без найменшої дискримінації проти вас, і ми поважаємо ваш журналістичний статус".

ТЕГРАНСЬКЕ РАДІО повідомило населення столиці під кінець минулого тижня про повітряну тривогу і закликало всіх зійти у бомбосховища, як іракські військові літаки пролітали над містом. Потім столичні газети повідомили, що декілька іракських літаків пролетіли над містом, але на такій висоті, що їх ефективне бомбардування було неможливе. Британський військовий тижневик в останньому числі писав, що Ірак вживає у війні з Іраном гірчичний газ, подібний до того, який вживався під час Першої світової війни. Такий газ вживали німці на західньому фронті 1917 року.

ПОНАД 10,000 ОСІБ БУЛИ арештовані під час бурхливих виступів селян, які вимагають розподілу землі у південному індійському стейті Каранатака. Крім арештованих, у сутичках з поліцією 350 осіб були поранені, а один селянин помер на удар серця після того, як його привезли пораненого до лікарні. В офіційних повідомленнях сказано, що селяни блькували шосейні та залізничні дороги, нападали на поліцію. Демонстрації відбулися в день святкування 34-ої річниці незалежности Індії. У столиці Індії Ню Делі відбулася військова парада, на якій індійські війська показали свою нову зброю. Президент Індії Заїль Сінґх закликав народ Індії зберегти спокій і розвивати демократію

МІЛЬЙОНИ ПОЛЯКІВ сиділи в четвер вечором, 26-го січня, при телевізорах і спостерігали з жахом телевізійний американський фільм про страхіття ракетоядерної війни „Один день пізніше". Офіційна пропаганда намагалася використати фільм у своїх цілях. Коментатор обвинувачував ЗСА у змаганнях в озброєнні, проповідуванні ракетоядерної війни тощо. Фільм вже давно показували в Західній Европі, але ніколи в країнах Варшавського Пакту. Навіть тепер у Польщі його показали сильно скороченим, — повідомили західні кореспонденти.

В АМЕРИЦІ

НЮЙОРКСЬКИЙ СВЯЩЕНИК Брус Риттер, який очолює харитативну організації для допомоги підліткам, які опинилися на вулицях цього міста-велетня без жадної опіки і нагляду, поінформував про цю тяжку до розв'язання проблему членів обидвох палат Конґресу у Вашінгтоні і просив, щоб Конґрес приглянувся ближче до цієї форми злочину, де торгівці людським тілом несовісно використовують неповнолітніх дівчат і хлопців, або прямо дітей в повному розумінні цього слова. Очевидно о. Б. Риттер був задоволений з того, що президент Роналд Реґен назвав його „героєм дня", бо це значно допоможе йому у його тяжкій праці у Ню Йорку і у Вашінгтоні, де він шукає зрозуміння для цієї проблеми. Згідно з інформаціями о. Риттера, приблизно 1,000 підлітків покидають родини кожного місяця і без жадних засобів до життя опиняються на вулицях великих міст, Ню Йорку особливо, і тут починається трагедія, до якої доросле суспільство, а тимбільше урядові чинники не повинні бути індиферентними.

ПРОПОВІДНИК САН МУН, кореєць, голова Об'єднаної релігійної громади, яка гуртує біля себе переважно молодих і здібних проповідників та співробітників, вніс відклик до Верховного Суду у справі засуду за незаплачені податки, прохаючи, щоб Верховний Суд анулював раніший засуд про 18 місяців тюрми і 25,000 долярів грошової кари та поставив його Церкву на рівні з іншими Церквами і церковними інституціями.

ГУБЕРНАТОР НЮЙОРКСЬКОГО стейту Маріо Квомо, противник політики теперішньої республіканської Адміністрації і, як кажуть деякі політичні спостерігачі, сам претендент на якесь високе становище в Уряді на випадок перемоги демократів, сильно скритикував промову президента Роналда Реґена про стан унії, назвавши її „катастрофою" у тому сенсі, що людина, мовляв, маючи ораторські здібності, може закрити „найгірший рекорд Уряду від років". Квомо особливо не погоджувався з Президентом, що ЗСА виходять з економічної кризи і що рік 1984 буде роком відродження Америки.

ДЕМОКРАТИ ХОЧУТЬ ПРОБУВАТИ в Палаті Репрезентантів прийняти законопроєкт, який таки зобов'язував би Уряд президента Роналда Реґена пов'язувати економічну і мілітарну допомогу для країн Центральної Америки, зокрема для Ель Сальвадору, зі справою пошанування прав людини в Латинській Америці, не зважаючи на те, що Президент, використавши відсутність Конґресу в грудні м.р. і на початку січня ц.р., підписав закон про допомогу для Ель Сальвадору не пов'язуючи її з людськими правами і ліквідацією діяльности так званих правих бригад смерти, які перекреслюють усі добрі почини леґального уряду.

УСО „ТРИЗУБ": ВІД ПЕРШЕНСТВА У ФУТБОЛІ ДО ПЕРШЕНСТВА В НОВИХ ПОЧИНАХ

Джерзі Ситі, Н.Дж. (Т. Кардашинець). — Український Спортовий Осередок „Тризуб", що, закупивши землю для своєї посілости в Горшамі, Па., збудував там новий модерний будинок, який був посвячений у листопаді минулого року, вступив у нову фазу свого існування, ставши першим в історії українського поселення крайовим спортовим і товарисько-розваговим центром на зразок американських „кантрі" клюбів, але з виразним національним забарвленням.

Про свої досягнення і пляни на майбутнє, як і про свої труднощі, розповіли представники УСО „Тризуб" які, як і належить українським спортовцям, не зважаючи на велику сніговію, приїхали до приміщень Головної Канцелярії УНСоюзу та редакції „Свободи" (у середу, 18-го січня ц.р. Завітали на розмову з редакторами щоденника голова УСО „Тризуб" інж. Ігор Чижович, заступник голови мґр Ярослав Козак й інж. Іван Скіра, референт зовнішнього оформлення нової посілости „Тризуба".

Сидять (зліва): мґр Ярослав Козак, інж. Ігор Чижович й інж. І. Скіра.

Головною темою розмови була запланована Управою УСО „Тризуб" збірка фондів для розбудови дальшої спортової діяльности управи посілости і для виплачення морґеджу (200,000 дол.) шляхом продажу цеголок, поєднаного з виграшами. Ця акція почалася 1-го січня ц.р., та вже набрала розголосу. Отже, кожний, хто купить цеголку за 25 дол., дістає квиток. Кожний такий квиток дає сім можливостей виграти нагороду під час льотерії. На здивування редакторів гості відповіли: „Так, не одну нагоду, але сім нагод". Виграші почнуться 2-го березня, коли учасники матимуть змогу виграти 1,000 дол.; 16-го березня — 500 дол.; 30-го березня — 500 дол.; 13-го квітня — 500 дол.; 27-го квітня — 500 дол.; 11-го травня — 500 дол., а 27-го травня кожний, хто купив одну або більше цеголок матиме нагоду виграти 2,000 дол. Гроші за цеголки можна відтягати від федерального податку. Ті, що куплять цеголок на 250 дол., отримають спеціяльні сертифікати-бонди, як доказ їхньої жертвенности.

Тризубівці очікують, що всі колишні і теперішні спортовці, як і вся українська громада, відгукнуться і стануть учасниками цієї оригінальної льотерії, а тим самим спричиняться до облегшення фінансового боргу, що тяжіє на УСО „Тризуб", та до здійснення головної мети „Тризуба" — служити українському суспільству на поселеннях в усіх можливих ділянках.

УСО „Тризуб", що постав у 1950 році, спромігся вже в 1959 році закупити „Тризуб" — Клюб на Брод вулиці у Філядельфії, а в 1978 році закуплено 32 акри землі у мальовничій місцевості Горшамі біля Філядельфії, серед гаїв та лісів. Згодом докуплено ще шість акрів, на яких збудовано гарний модерний розваговий клюбний дім, три футбольні площі, відбиванкові корти тощо.

У клюбовому домі чого тільки не знайдете! — тут і велика заля для ресторану, конференційна кімната, помешкання для господаря дому, бюро, кухня, роздягальні для учасників спортових дружин.

На території посілости збудовано вже три площі для відбиванки, розвагову площу для дітей, чудовий розваговий парк. Вся площа обсаджена сотнями дерев і кущів, і все це завдяки мозольній і соборній праці ентузіястів — напрацювалися тут і сивоволосі, ко-

Закінчення на ст. 3.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Реґен про сучасну і майбутню Америку

Виголошена у середу, 25-го січня 1984-го року 45-хвилинна промова президента Реґена до з'єднаних обох палат Конґресу про стан унії була сповнена оптимізму однаково щодо сучасного стану Америки, як і її майбутности. Нічого дивуватися. Раз, що оптимістом мусить бути кожний лідер, який береться за розв'язування важких проблем, а далі — тільки дійсно злобні і злонамірені люди можуть заперечувати, що після трьох років урядування Роналда Реґена прийшла значна поправа: внутрішньої економіки, зовнішнього престижу, довір'я загалу громадян до майбутности, що спонукує їх інвестувати фонди у підприємства та не вагатися видавати гроші на закупи.

Промова Президента була високопатріотична, але знайшлися критики, які сказали, що вона мала на увазі цьогорічні президентські вибори. Було у тій промові чимало реторики. „Америка завелика для малих мрій... Америка ніколи не була хворим суспільством... Америка сьогодні безпечніша, сильніша, швидша у своєму поступі, як будь-коли була..." Кожна така фраза викликувала бурю оплесків. Але поруч із такими і їм подібними патріотичними фразами Реґен торкався і дуже актуальних реальних та болючих справ. Найперше заповів боротьбу проти державного дефіциту і — тут оплескували його однаково республіканці, як демократи. Теперішній американський державний дефіцит заповідається в теперішньому фіскальному році на 180 більйонів долярів, що лякає економічний світ в Америці і поза нею, щоб хронічний великий бюджетовий дефіцит не став джерелом нової економічної кризи, яка відбилась би і на інших країнах світу. Реґен заповів, що запросить лідерів обох партій з обох палат Конґресу на спільну з представниками його Уряду конференцію, щоб перевірити можливості редукції дефіциту. Висловив надію, що на протязі трьох років вдасться зменшити дефіцит на суму 100 більйонів долярів. Проте застерігся, що редукція бюджетового дефіциту не може відбутися встановленням нових податків. „Не можна поборювати лиха коштом народу". Президент кількакратно підкреслював готовість і бажання тісної співпраці з Конґресом зокрема з демократами.

Новиною було повідомлення, що він дав наказ централі космічних дослідів у Гюстоні встановити в космосі постійну станцію, підкресливши, що вона має служити мирним цілям і науковим дослідам і що до співпраці будуть запрошені й інші — ближче не названі — держави.

Говорячи про бюджет, Реґен був вірний своєму давньому постійному становищу, що не можна редукувати бюджету для оборони. Зате поклав натиск на потребу збільшення коштів на освіту, на шкільництво і взагалі на конечність піднесення рівня шкільної освіти. Свій консерватизм потвердив дальшою опозицією проти абортів, проти примусового перевоження дітей автобусами задля зрівноваження расового відношення в окремих школах і за привернення молитви в школах. Заторкнув теж болячу справу злочинства — потреби такої боротьби проти того лиха, щоб американські міські вулиці стали безпечними для мешканців.

Більшість промови Президента стосувалися внутрішніх справ Америки. Але й не промовчав болючих проблем закордонної політики. Заповів докладний розгляд рекомендацій двопартійної Комісії Генрі Кіссінджера щодо заведення тривкого ладу в Центральній Америці. Проте підкреслював, що Америка там і скрізь у світі сприятиме демократичним рухам. Заявив знову готовість „діялогу" з Советським Союзом. Стримався від будь-яких різких і гострих слів на адресу кремлівських володарів. Признав, що американська морська піхота, вислана в межах міжнародного війська в миролюбних цілях до Ливану, пережила і переживає трагедію, але потвердив знову, що американська великодержава не може пристосовувати свою політику до шантажу з боку терористів. Велику овацію вчинила вщерть наповнена велетенська заля Реґенові, коли він рішуче висловився проти війни взагалі та атомової особливо. „Чи не можна би позбутися її (атомової зброї) взагалі?" Окрему овацію зроблено Реґенові, коли він сказав, що обов'язком теперішнього покоління є дати „мир, безпеку і добробут" — майбутньому.

Негайні коментатори з демократичного табору були обережно-позитивні, поскільки вітали заяву Реґена щодо готовости співпраці з Конґресом і потреби двопартійної політики. Але, наприклад, деякі жінки знову різко критикували Роналда Реґена за його непоступливість у такій для жінок болючій справі, як аборти. Стоячу овацію влаштовано Президентові і присутньому на ґалерії сержантові, якого Президент прославляв за його особливе геройство, проявлене під час виправи на Ґренаду. Показалося знову, що Роналд Реґен діє на оточення чаром своєї індивідуальности.

Володимир Душник

ПОЛІТИЧНИЙ ПАРАДОКС ДВОХ НІМЕЧЧИН

На протязі трьох декад, по закінченні Другої світової війни, між Західньою і Східньою Німеччинами велася завзята ідеологічна війна за душі роздвоєного німецького народу. Західні радіо і телевізія у Східній Німеччині були суворо заборонені і часто комуністичні боївки молоді вдиралися до приватних помешкань східньонімецьких громадян, розбивали телевізії і радіо та іноді арештували невинних людей за цей нібито „політичний злочин".

Тепер на початку 1980 років ситуація змінилася до тієї міри, що Східня Німеччина прийшла до переконання, що цю „ідеологічну війну" вона програла в користь Західньої Німеччини та Заходу взагалі. Сьогодні урядові мешкальні будинки вже гордяться комунальними антенами вивінуваними комуністичним урядом, щоб заощадити мешканцям коштів на приватно-індивідуальні антени.

Ця зміна в політиці Східньої Німеччини у відношенні до західньої пропаганди взагалі вказує на ці проблеми, які має Еріх Гонекер, голова комуністичного уряду у Східньому Берліні (Панков). Як повідомляють знавці цих справ, Східня Німеччина є прямо „насичена" західніми радіовими і телевізійними передачами до того ступеня, що Східня Німеччина — це найкраще поінформована країна з всіх членів-країн Варшавського Пакту про події на Заході та загальну його політику відносно СССР та всього комуністичного блоку.

У новорічному „посланні" до 17-мільйонового населення Східньої Німеччини Гонекер обіцяв покращання економічного положення країни та прирік не допустити до жадного пошкодження зносин з боннським урядом у наслідок впровадження до Західньої Німеччини нових американських атомових ракет.

Одначе Гонекер не згадав про відомий факт, що Східня Німеччина є заборгованою Заходові на суму 7.9 більйона долярів і що його знавці фінансових справ не скривають того факту, що Східня Німеччина мусить негайно затягнути позику на 2 більйони долярів для пожвавлення східньонімецького економічного життя. Гонекер знає дуже добре, що ця позика може прийти тільки від Західньої Німеччини.

У тому сенсі треба розглядати новий економічний договір між Східнім і Західнім Берліном про продовження надземної залізничої лінії у Берліні, що принесе Гонекерові понад 1,2 мільйона долярів річно. Він теж плянує доставу західніх товарів до Східньої Німеччин за тверду валюту, що її пересилають німецькі родини своїм кревним у Східній Німеччині. Вкінці, ще існує інше джерело приходу у твердій валюті для Гонекера, а це його неморальна „торгівля" політичними в'язнями; Бонн виплатив викуп за 5,000 політичних в'язнів, які мають рідних на Заході; згідно з обрахуваннями спеціялістів, Бонн виплачує майже 100,000 долярів річно за одного політичного в'язня!

Виглядає, що Гонекер занехав свої зусилля організувати т. зв. „пацифістів" у Західній Німеччині проти впровадження нових американських ракет. Навпаки, тепер східньонімецька поліція починає арештувати молодих німців — „пацифістів" зі Східньої Німеччини, які почали протестувати проти плянованих советських атомових ракет в Східній Німеччині. Адже відомо, що досі їх гостинно вітали в Східній Німеччині як „героїв за мир".

Досі уряд Гельмута Коля в Бонні ще не зайняв офіційного становища в справі тих арештувань. Річ очевидна, продовження тих репресій може погіршити дотеперішню „політичну співпрацю" між Бонном і Панковом.

Є також певні відомості, що Бонн зажадав від Гонекера усунення електронічних вибухових інструментів, які є розставлені вздовж кордону між двома Німеччинами, щоб перешкоджати в утечі зі Східньої Німеччини на Захід.

Виглядає, що громадяни Східньої Німеччини є настільки елястичні, щоб визнавати і марксистську контролю німецького комуністичного уряду, і користати з економічних користей, якими втішаються їхні брати й сестри в Західній Німечині.

Хто, що, про кого і навіщо...?

Байка

Байки складати всяк уміє,
Ще більше вміють їх розповідати,
До того ж, римою хто володіє,
Того до клясиків пора зарахувати.

І чесний люд плете байки,
Думок глибоких в них не відкопаєш,
Бо їх нема, ніколи й не було,
І в байці цій їх теж не відшукаєш.

Але ведеться так з давних-давен,-
Цьому в історії ми приклад маєм.
Де ані вірш, ні проза не пройде,—
Одразу байку ми вживаєм.

Коли і де, кого і хто —
Не суть важливе, але до річі.
Що це, біг-ме, було і досить вже недавно,
по-просту кажучи, у нашому сторіччі.

Спитав мене, ну, скажемо, Знайомий,
Чи я вже в партію якусь подався?
Не встиг я в відповідь роззявити ще рота,
Як він, неначе, з ланцюга зірвався:

— Невже ти з ними? Боже, упаси!
Вони ж не тільки той, а навіть й цього,
А вже про теє і не говори,—
Бо навіть це в них є не того..

—А про Конвенцію ти чув?
Вони зробили з неї теє,
І замість того, щоб того,
Вони зробили чорт-зна-що!

Тут підійшла до нас Вродлива Жінка,
І, посміхнувшись лагідно обом,
Поволі притягнула нас до гурту за столом,
Де гори канапок були з ковбас і шинки.

І тільки-но присів я, мій сусід,
(щоб я без канапок не сквітував!),
Припав до мого вуха й зашипів:
— Що? Він до партії тебе агітував?

Хіба ж то партія, та, соромно й казати,
Ні се, ні те. А як би слухав його,
То вже ні бе, ні ме, аніяке,
І навіть, ані трішки того.

Вони під час війни втекли від нас,
Пішли до тих і були з ними,
Коли ж оті прийшли до нас,
То ці одразу стали тими,

Всім звісно, що й тепер вони не з нами,
А ми від них і не чекаємо того.
Чи ти щось чув про їх програму? —
Та в ній же сенсу, ані грама.

В останньому числі газети
Ми їм такого перцю дали,
Щоб до нових запам'ятали
І про такеє не питали!

Сусід мій зліва взяв мене під руку,
Відвів убік, щоби зачати іншу штуку:
—Його не слухай. Зна, про що балакать,
Диви, сміється. То пусте.
Він скоро буде плакать.

Най побратається з тим Другим Перший,
Між нами, було б це не погано, врешті,
Бо ані перша партія, ані тим більше друга
Не є і близько те, що наша.
...й теж..ті.

І так був третій, п'ятий і десятий...
Оцей на того пеклом дихав,
Той вовком зирка на цього,
А цей — глумився із того...

Історія-бабуня приклад нам дає,—
Колись про це складали оди,—
Там, де в громаді шукати годі миру й згоди,
Там ворог, як павук, сітки інтриг свої плете.

Ол. Журба

Олександер Татомир

В ОБОРОНІ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ

На пам'ятнику з написом „Робітники всіх країн єднайтеся" приміщено бюст Карла Маркса. За пам'ятником ідуть рядом у важких залізних кайданах сковані разом згорблені робітники. Ця трагічна карикатура, що її нарисував артист Беннет, появилася у 1983 році в часописі „Ст. Пітерсбург Таймс" і стала моттом інформативної розвідки п. н. „Поневолені народи" пера Патрика Дж. Бюкенена в тижневику „Вашінґтон Інквайрер"..

Патрик Дж. Бюкенен — це відомий журналіст, колишній синдикований кореспондент „Ню Йорк Таймсу," автор кількох книжок, колишній радіовий коментатор Ей-Бі-Сі, асистент, а згодом дорадник президента Ніксона і Форда, совєтолог і знавець проблем поневолених народів Східньої Европи, а в тому й українців; за переконаннями католик, консерватист і республіканець.

У своїй цінній розвідці автор з'ясовує положення теперішньої Польщі, що останньо стала чемпіоном свободи, та присвячує дещо уваги мадярському повстанню. Він теж коротко згадує про інші поневолені народи, а між ними і українців на Сході Европи.

На вступі П. Дж. Бюкенен стверджує, що, згідно із загальною думкою, Польща є поневоленим народом. Режим Ярузельського не має правної основи в понятті демократії. Увесь народ є політичним в'язнем совєтської імперії, керованої квіслінґами й кримінальниками, — єдиними ентузіястами теперішньої системи, що вислуговуються чужій владі, накиненій зізовні мілітарною силою. Не зважаючи на це, що Польщу контролює комуністичний Схід, вона залишається духово, культурно і політично частиною християнського Заходу. Не дивно, що Хрущов робив стільки галасу з причини проклямації „поневолених народів" американським Конґресом.

В американській столиці, після сміливих виступів Папи Павла II в обороні Польщі, відізвалися стурбовані голоси, що буцім то Папа посувається задалеко. В хвилині духового підйому та сліпої віри поляки можуть зробити постання, а тоді польське військо та служба безпеки втоплять його в морі крови... Можливо, що навіть совєтська армія буде інтервеніювати... Американці не можуть допомогти полякам, тому не слід їх підбадьорювати... „Папа та польський народ напевно краще від нас знає, що їм робити", — каже автор. Вони витримали під Гітлером і Сталіном, під Хрущовим і Брежнєвим, а тепер під колишнім шефом КҐБ, який, правдоподібно, дав сигнал, щоб убити Папу. Вони знають характер і здібності їхніх майстрів краще, як американці. Перш усього — це є їхня країна, їхня нація та їхня доля. На випадок, як поляки зроблять повстання, ЗСА, як провідник вільного світу, повинні поспішити їм з усією моральною і матеріяльною допомогою. „Чому ми маємо більше лякатися росіян, як вони? — питається автор. Проблемою Заходу є те, що він, здається, більше перестрашений образом Кремля, ніж сам польський нарід. Поляки і Папа, що є найвизначнішим провідником у післявоєнному періоді, демонструють світові, як протиставитися Москві. Совєтський Союз натрапив у Польщі на проблему, якої не може розв'язати. Режим не має правної основи і підтримки. Економія, що є мотором східнього бльоку, майже „похолодніла". Населення продовжує сидячий страйк.

Сміливий приклад польського народу є магнетом для християнських поневолених народів Східньої Німеччини, Румунії, Чехо-Словаччини, не згадуючи про балтійські республіки і Україну. Вони всі є поневоленими народами.

Автор думає, що політика ЗСА повинна бути узгіднена з поставою народу, цебто слід іґнорувати режим Ярузельського та стосувати бойкот у цьому часі, коли політичні репрезентанти польського народу „Солідарність" і Лєх Валенса відзискають знову права в державі.

П. Дж. Б'юкенен пригадує, що перед чверть сторіччям мадярська революція втішалася коротким святом свободи, але це тільки до часу коли совєтські танки її розчавили. ЗСА зовсім не реагували, коли червона армія вбивала тисячі мадярів, а інші десятки тисяч маршували до тюрем... Але ця революція стала однією із найславніших сторінок історії післявоєнного періоду та в цілій мадярській бувальщині. Поведінка Заходу була дуже погана... Автор ставить реторичне питання: „Хто може твердити, що Мадярщина, або світ були б кращими, якщо б мадярські патріоти не піднесли повстання проти наймогутнішої армії світу?"

Це все, що автор говорить про Польщу і Мадярщину з малими винятками має теж застосування до всіх поневолених Москвою народів, зокрема до України, яка є найкращим прикладом героїчного спротиву понад 60 років, одній із найбрутальніших імперій світу. І хоч цей спротив коштував Україну понад 30 мільйонів жертв, то вона не капітулювала, а навпаки її спротив потужніє на Батьківщині та у вільному світі.

Автор каже, що непроголошеною політикою Совєтського Союзу є поділити й знищити НАТО та прогнати американців із Західньої Европи, і запитує: „Чому завданням американської політики не може бути розвал варшавського пакту із середини і прогнання совєтської армії із Східньої Европи?"

За часів Рузвельта, Трумана і Айзенгавера втрачено небувалу нагоду відкинути імперію Сталіна далеко на Схід. Підтримкою кожної форми спротиву тиранії совєтських сатрапів, внутрі каторжних колоній, що їх вони створили із старинних народів Східньої Европи, ЗСА можуть принаймні відвернути увагу росіян від творення нових подібних колоній у західній гемісфері — твердить П. Дж. Бюкенен. Він, як знаменитий журналіст і людина з великим авторитетом і з впливами, заслуговує на окрему пильну увагу українців.

П. Дж. Бюкенен у своєму тверезому погляді на східньоевропейську політичну ситуацію не є вже осамітнений. Після дуже прикрого досвіду з московським ко-

Закінчення на ст. 3.

СЕНАТОР АЛФОНС Д'Амато, республіканець з Ню Йорку, проголосив в кінці минулого тижня, що він очолюватиме виборчу кампанію президента Роналда Реґена на перевибір. При тій нагоді він висловив свою приватну думку, що Уряд напевно відтягне 1,600 американських морських піхотинців з Ливану перед виборами, тобто до листопада ц.р., або перекине їх на кораблі, з яких вони матимуть змогу, але тільки у випадку наглої потреби, робити рейди проти терористичних груп і організацій, які не допускають до встановлення одного уряду в тій країні. „Ті демократи, особливо кандидати на президента, які ставлять ставку виключно на Ливан, можуть бути дуже розчаровані". Сен. А. Д'Амато пригадав демократам, що обидві палати Конґресу погодились і прийняли окрему ухвалу про перебування американських вояків в Бейруті до квітня 1985 року.

ДЕПАРТАМЕНТ ПОШТИ видав нову поштову 20-центову марку для вшанування колишнього президента Гаррі Трумена з нагоди 100 річниці його народження. З цього приводу у Вашінґтоні відбулась коротка святочна церемонія для вшанування 33-го Президента ЗСА, який перебрав урядування в 1945 році, критичному році закінчення Другої світової війни і відбудови країн знищених війною та монтування бльоку приязних до Америки країн. Пізніше президент Г. Трумен був переобраний і урядував до 1953 року. Г. Трумен народився 8-го травня 1884 року в Ламар, Монтана і помер в 1972 році у місті свого народження. Його попередник, президент Френклин Д. Рузвелт, високо цінив свого заступника і його корисні ініціятиви.

Любов Коленська

ІВАН СМОЛІЙ — ПИСЬМЕННИК РЕАЛІСТИЧНОГО ІДЕАЛІЗМУ

V

Первоквіт релігійної і національної свідомости посіяв у її серці її милий — Олесь, якого в Києві заарештувало НКВД. Він звик був їй пояснювати: „Якщо бути чесним з собою, доведеться признати, що курс фізіології вищої нервової системи всього не вияснює. Є щось поза контролею нашого розуму. І не безглузде воно. Інколи здається, що хтось інший є в нас, необмежений ні часом, ні простором. Він у нас, ми ніби те саме, він користується нашою нервовою системою, володіє нами, а ми навіть не всилі збагнути того. Тільки відчуваємо його і бентежимось, торкаючись чогось великого і несхопного краєчком нашого стривоженого серця." Так навчав Зіну про Створителя цього світу Олесь.

А на тему комуністичної погані, яка спосібна знищити світ дотла, щоб тільки було над ким панувати, Олесь говорив їй: „Ти думаєш, що національна проблема вже розв'язана? Що й нема більше такої? А от ті ідеальні комуністи-муравлі непоправні націоналісти! Вони пахнуть одним духом і чужого не терплять, на його запах скаженіють, бісяться. Правда, є такі муравлики, чорні, чорняві, ті без їді вродилися. А є такі, червоні. Вони войовники їдовиті. Вкусить —смерть. Ідуть вони походами, руйнують чужі муравлища.. винищують упень інших, зрівнюють усе з землею". І ще колись Олесь в розмові з її братом Вадимом і з нею, ніби знехотя, проговорився, цитуючи Шевченка, що „Все йде, все минає", це був натяк, що колись і совєтському володінню прийде кінець. Та дорого заплатив він за цю необережність, бо ще таки того дня він кудись безслідно пропав. Але не пропали Олесеві слова, бо Зіна, опинившись в українському оточенні, знайомлючись із вояками УПА, з українським священиком о. Савою, із селянами, чимраз тугіше наповнюється релігійною і національною свідомістю. І одного дня посіяне Олесем у Зininій душі зерно сходить і виростає у буйний колос, що йому вже ніколи не пропасти. Це сталося тоді, коли Аксаков їй наказав, щоб вона привела до нього о. Саву. Зіна знала підступ Аксакова і перестерегла о. Саву, щоб він якнайшвидше втікав. Але він, побоюючись, щоб через нього не заарештували Зіни, не втікає. Та коли на очах Зіни схоплюють о. Саву, вона не втримується, а гостро кидає Аксакову: „Ви новітні бандити, що систематично викрадають невинних людей. Ви — зорганізована влада розбою". І коли Зіну заарештували і вона йшла біля Аксакова, „здалось їй, що милий її біля неї, її любий Олесь. І йде вона тим самим рішучим кроком, що і він, певним і легким. Піднесена голова не схилиться ні перед ким у покорі, і нема в серці більше цього гидкого почуття страху. Там тільки радість, незнана досі, неописана радість першої перемоги над собою. Палахке щастя визволеної людини..." Невгнутими — із візією волі бачить Смолій українських людей, і такими він описує їх у своїх повістях.

І фінальна сцена останнього бою. Воїнів УПА оточують совєтські військові відділи. Біля Устаща — його дівчина Галя. Усташ, бачить, що їй загрожує небезпека і каже їй втікати. „Вона дивиться на свого милого, а вічка стали наливатися сльозами. І чого вони розлучаються. Не треба їм розлучатися. Не хоче вона без нього жити. А як підуть тепер, як підуть, то вже їх дороги ніколи не зійдуться. А вона покориться йому, він такий розумний, він знає, що робить. Тільки чому вони не всюди разом". Галя відходить, а Усташ, щоб відвернути увагу від своєї коханої, біжить поляною по землі — порепаній від гарматних стрілен, перекошеній від вибухів ґранат. За Устащем женуться совєтські вершники. І під серією пострілів Усташ знову думає про Довбуша, який ніколи нікому не скорився. Може б і йому, хоча пораненому, пощастило заховатися в лісі, коли б не — Орел, собака Нахімова. Вона вже ось тут, нюхтить довкола нього — і Усташ націлюється в неї і її стріляє. А Нахімов, побачивши, що його улюблена собака вже не живе, наступає на Устаща: „Усташ обкинув поглядом бійців від краю до краю поляни. Глибокий спокій огорнув Устаща, наче хтось торкнув чола ледяно-холодною долонею, пройняв усе його єство, покривши і біль і втому і страх... Ось стоїть він один проти них як богатир. Зараз кинуться на нього, заглушать пострілами останній оклик слави. А той божевільний іде, як опир, попереду... Страшний Нахімов, що катує зловлених. Так на ж тобі! Ліс сколихнувся луною пострілу. Широко розставлені руки Нахімова схрестились на його грудях і, як підкошений, упав він горілиць на землю і завмер у безрусі недалеко собаки". Здавалось, що це з чиїхсь очей зірвалась загублена прощальна сльоза за Устащем, бо „залунали ґранатні вибухи і сальви автоматів прошили повітря. І скотилась грудка землі, наче хто запізнений кинув її на свіжу могилу".

І хоча фабула повісти „У зеленому Підгір'ї" проникнута сумом, трагізмом, у ній живе Смолієва оптимістична думка, що не все пропало, бо ще існує Зіна, а її „Піднесена голова не схилиться ні перед ким у покорі".

Смолієвий роман „Неспокійна осінь" („Сучасність", 1981), двічі нагороджений, замітно відрізняється від його попередніх повістей; він багатший у фактаж, багатший у ґалерію осіб. Повість „У зеленому Підгір'ї"— поезія і романтика, натомість роман „Неспокійна осінь" — це прозовий твір. У цій повісті замітна публіцистика у літературній формі, особливо в діялогах чи дискусіях; це так, начебто у музичній симфонії змагалися дві мелодії...

Марко Шумський, один із персонажів цієї повісти, так характеризує часи, в яких відбуваються події: „А наше 'бути чи не бути' не гамлетівське вирішується сьогодні. На Волині німці розстрілюють нашу інтеліґенцію без розбору, палять села. Безконечні провокації совєтської і польської партизанки. А зі сходу котиться дев'ятий вал..." Смолій описує час Другої світової війни. 1943 рік. Спротив совєтським і польським партизанам ставлять підпілля і бойові відділи УПА. І в попередній повісті діє вже УПА, але в „Неспокійній осені" акція її проходить більш посилено і профіль цієї боротьби більш масовий і виразніший.

(Продовження буде)

Різдвяна просфора у Трою

Голова Сестрицтва Покрови Пресвятої Богородиці Марія Єдинак відкрила традиційну просфору-ялинку 7-го січня ц.р. в церковній залі запросила о. пароха Богдана Скаскова провести молитву, відтак передала ведення програми їмості Мирославі Скасків, яка виголосила доповідь про Різдвяні звичаї і традиції. Вона заохочувала зберігати їх пильно, бо вони в'яжуть нас з рідним краєм і скріпляють віру в нашу перемогу. Івася Хомич продеклямувала вірш Б. Лепкого „У Святу Ніч". Потім Надя, Іванка, Івась і Петрусь Барни, Марійка Єдинак, Ангелина й Діяна Скотницькі, Кася Клим і Данута Щурпік деклямували спільно поему Б. Лепкого „На Святий Вечір", потім усі діти проспівали коляду „Бог Предвічний". Отець парох Б. Скасків поблагословив просфору, пояснив її значення та побажав, щоб запанував мир у родинах і громаді. Їмость М. Скасків роздала дітям подарунки; відбулася льотерія виграшів. Сестриці подали вечерю, проспівано многоліття для всіх Василів Їмость М. Скасків подякувала сестрицям, дітям, усім гостям і сусідам. Кінцеву молитву провів о. парох Б. Скасків. Серед співів колядок провели мило час біля 100 учасників. Зібрано 700 дол. на українських інвалідів.

І. Д.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 3-го ЛЮТОГО 1984 р.

Ню Йорк, Н. Й. Місячні збори Т-ва „Дністер" 361 Відд., о год. 6:30 веч. в УНДомі, 140 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й. в домівці Т-ва „Дністер" (кімната число 24). На порядку нарад: звіт Управи, дискусія та інші важливі справи. Проситься членів взяти участь у місячних зборах. — Ів. Яремчук, предс.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Український Літературний Фонд ім. Ів. Франка, Філія Наукового Товариства ім. Шевченка та Філія Українського Католицького Університету в Чикаґо

запрошують Вас на цікавий

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

українського письменника-лавреата УЛФонду

СТЕПАНА ТКАЧУКА

з Букарешту

який розкаже

ПРО ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В РУМУНІЇ

Цей Вечір відбудеться

в неділю, 5-го лютого 1984 р. в Авдиторії свв. Володимира і Ольги
Початок в год. 4-ій по пол.

Просимо не пропустити нагоди зустрітися із нашим письменником-земляком з-поза залізної заслони!

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню — ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФОНДУ

П'ятниця, 3-го лютого 1984 року, 7-ма год. веч.

Інж. СТЕПАН ТКАЧУК

ГІСТЬ з БУКАРЕСТУ — ПОЕТ

ІНФОРМАЦІЙНА ДОПОВІДЬ

„УКРАЇНЦІ в РУМУНІЇ"

ПО ДОПОВІДІ — ЗАПИТИ

Українське Лікарське Товариство Північної Америки — Відділ Ілліной
Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів Америки і Канади — Відділ Чикаґо
Товариство Українських Інженерів Америки — Відділ Чикаґо

ВЛАШТОВУЮТЬ

ТРАДИЦІЙНИЙ

БАЛЬ з БЕНКЕТОМ і ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБ'ЮТАНТОК

в суботу, 11-го лютого 1984 року в залі „Ґренд Бол Рум" готелю Конрад Ґілтон
при 720 С. Мишиґен Авеню

Стрій вечірній — Прибуток призначений на добродійні цілі.

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ-УКРАЇНЦІ! ТІЛЬКИ П'ЯТЬ ХВИЛИН ВАШОГО ЧАСУ КОШТУЄ ПРИДБАННЯ ЖИТТЬОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ЙОГО БРАК ВАШІ РІДНІ МОЖУТЬ ВІДЧУВАТИ ДОВГИЙ ЧАС. ТОМУ ЩЕ СЬОГОДНІ ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

До 40-ліття І УД УНА у Дітройті

Приїхав я на залю дещо заскоро і так на самоті почали напливати думки: це минуло сорок років від буревійних днів війни, коли у квітні 1943 року створено Українську Дивізію. Як могло дійти до такого рішення, після наших постійних невдач усіх попередніх намагань до розбудови власних збройних сил і навіть після короткого існування незалежної держави ?

Пригадалися мені спомини Олександра Барвінського з останніх років XIX століття, де автор наводить популярну тоді серед українського народу пісню „Ой, сів пугач на могилі" з малою модифікацією (панували—воювали):

Ой, колись ми воювали,
Та більше не будем,
Того щастя, тої долі,
Повік не забудем!

Кільканадцять років пізніше наші діди і батьки могли читати поезію Лесі Українки: „*Тільки той ненависти не знає, Хто цілий вік нікого не любив!*"

Або: „*Будь проклята кров ледача, Не за рідний стяг пролита!*

Не кожному ці слова подобалися, вони дражнять вразливі душі і сьогодні. А Олекса Стефанович великий поет, який помер 14 років тому в ЗСА, глибокий мислитель і патріот, досліджував причини наших історичних невдач у зберіганні держави впродовж віків. Він порівнює битву над Каялою з нашими часами:

І от шляхи, немов підлога,
Риплять од хижих орд.
І крик возів—хтось наполохав
Десь лебединий хор.
І от степи од злоступання
І стогнуть й стугонят
І стріли осами од рання
До вечора сичать.
І не один шолом—на-двоє
І ломляться списи...
І ничуть трави під вагою
Червоної роси.
....
Душа із тіла--наче пташка—
Й працює Птаходов...
Вода в Каялі—тяжка-тяжка.
Вода в Каялі—кров.

Це також Стефановичеві належить поема „До Бродів", в якій пояснено і причини постання Дивізії, і зображено її героїчну та трагічну боротьбу під Бродами, де навіки спочили її герої:

І стоїть, рамена залізні
Розпростерши, над ними хрест,
Ніби боре мряки зловісні,
Ніби каже: „Вмерлий — воскрес".

Заля наповнилася публікою. Вечірня година. Святкове відзначення річниці заснування І УД УНА відкриває голова Станиці Братства колишніх Вояків Української Дивізії Мирослав Трешневський; святочне слово виголосив і закінчив молитвою отець ігумен Вернард Панчук, ЧСВВ, колишній майор американської морської піхоти (Марінс) і капелян нашого Братства у Дітройті.

На залі були теж парох церкви св. Йосафата з Воррену Константин Височанський, ЧСВВ; його брат з тієї ж церкви о. Димитрій Височанський, ЧСВВ; представники Товариства кол. Вояків УПА; Об'єднання кол. Вояків УПА; ОбВУА; приятелі і члени Станиці Братства з дружинами і дітьми.

Далі була вечеря, після якої окремі виступи заповідав із притаманним йому гумором голова Станиці М. Трешневський.

Святочну програму започаткував інж. Роман Крохмалюк, колишній член Військової Управи, своєю короткою доповіддю про формування УД та її значення для мілітарної історії України.

Вибрані поезії Богдана Бори, колишнього вояка Української Дивізії, рецитувала на високому мистецькому рівні Наталка Харевич, студентка механічної інженерії, донька вояка УД. У програмі був виступ жіночого Вокального ансамблю місцевого осередку СУМА. Виконавцями були: Зірка Калинич (фортепіяновий супровід), Зеня Брездень, Ліда Врублевська, Ольга Денисенко, Наталка Марущак, Оксана Урбан, Христя Шумейко і Леся Югош. Наталка Марущук рецитувала вірш на тлі піяніссімо співу Вокального ансамблю, що справило велике враження на слухачів. Мистецьким керівником Ансамблю є Петро Потапенко; це саме прізвище вказує на високий мистецький рівень Ансамблю.

Зібрані мали нагоду почути далі виступ „Юних бандуристів" Школи Кобзарського Мистецтва в Дітройті під мистецьким керівництвом Михайла Сердюка та опікуна д-ра Романа Блюя. Виконавцями були: Надя Блюй, Петра Гришко, Христя Зарицька, Петро Жура, Стефанія Максимович, Анна Малько, Марта Несторович і Михайло Сердюк. М. Сердюк відспівав сольову пісню при акомпаньяменті бандур з великим успіхом. На закінчення програми Любомир Татух відчитав свій спомин „Мій перший бій" в акції групи Баєрсдорфа проти совєтських партизан. Кінцеву молитву перевів о. Константин Височанський.

Надпрограмово були співи колядок, в чому взяли участь усі присутні, і так вечір затягнувся до пізньої години.

Загальне враження: це був вечір однієї великої вояцької родини з усіх формацій і наших приятелів та тих, які не вагалися обстояти право на державність України збройною підпільною діяльністю. Можливо, що такий успіх завдячуємо атмосфері у Братстві, де немає ніяких конфліктів, які нині, на жаль, властиві іншим організаціям. Слід звернути увагу і на те, що не тільки виконавці програми були з кіл нашої молоді, але і на залі було видно молоді обличчя.

Юрій Тис-Крохмалюк

УСО „Тризуб"...

Закінчення зі ст. 1.

лишні спортовці, і молодь з подиву гідною посвятою. Та й це ще не все. Існує там і шкілка деревець і кущів, що її проводить інж. І. Скіра. Колишній змагун „Тризуба" інж. Богдан Сірий усі будівельні роботи провів безкоштовно; дерева для обсадження посілости (вартістю понад 22,000) подарувало підприємство Онуфрія Щеснюка.

УСО „Тризуб" уже не можна називати лише спортовим товариством копаного м'яча, хоч ця спортова ділянка й надалі залишається головною, бо за „Тризубом" традиція чотирьох крайових чемпіонатів в 1960 роках. Тепер вже спортові ділянки поширено: існують і відбиванка, і теніс, і голф, шахи, лещатарство, легка атлетика, плавання. Сьогодні УСО „Тризуб" — це установа, в якій знаходять щось для себе усі вікові групи українців; це — осередок товариського життя. „Тризуб" має тепер сім дружин копаного м'яча, дві дружини відбиванки, чоловічу й жіночу, ланку шахів, тенісу, ґолфу. Служить „Тризуб" і старшим віком громадянам, бо і для них „Тризубівка" — це розвагова оселя. Ось, для прикладу, коли емерити з „Вознесення" при католицькій катедрі у Філядельфії виявили бажання провести час на оселі в Горшамі, Управа „Тризубу" негайно постаралася, щоб забезпечити їм транспортацію. „Стараємось, бож вважаємо себе не лише спортовою, але загальногромадською організацією, що служить і служитиме різноманітним потребам української громади" — висловив думку всіх тризубівців голова І. Чижович.

Всі ці досягнення слід завдячувати, в першу чергу, розсудливому дбайливому плянуванню на довшу мету старших піонерів „Тризуба", які, до речі, частинно влились у нову Управу і залишилися серед провідного активу. Слід ці досягнення завдячувати і членам середнього та молодшого поколінь, колись змагунам „Тризуба", а тепер — поголовно, високої якости професіоналістам, участь яких у розбудові цього центру є найкращим прикладом тяглости в житті УСО „Тризуб", як і промовистою відповіддю на запитання „Де наші діти?" Власне, брак такої тяглости в деяких організаціях витворив вакуум та привів до поступового занепаду їх.

Проблему цю активісти „Тризуба" зуміли розв'язати та створити справді необмежені можливості для майбутнього, запорукою чого є постійний приплив свіжої „крови" до товариства.

Праці вкладено багато, і невичерпний ентузіязм не вгасає, щоб через спорт, через Оселю в Горшамі утримувати покоління в українському середовищі і розголошувати серед наших співгромадян про не раз подиву гідні досягнення українців у всіх ділянках життя в цій країні.

Тепер черга за українською громадськістю — допомогти закупом цеголок, і тим самим дати й свій вклад у мозольну працю тризубівців. А до того ще й скористати з нагоди виграти аж сім разів. Остання виграша, тобто 27-го травня (2,000 дол.) відбуватиметься під час довгого кінця тижня з нагоди Дня Пам'яті (Меморіял Дей), коли на площі оселі „Тризубівка" відбудеться спортово-розваговий фестин, на який, сказали гості, запрошує УСО „Тризуб" численне українське громадянство з цілого східнього побережжя.

В обороні...

Закінчення зі ст. 2.

мунізмом, в останньому часі швидко зростає число визначних американців, які починають рішуче протиставитися інфільтрації та загарбницькій політиці Кремля. Згадаємо тільки імена тільки кількох відомих американських журналістів, які є редакторами, або кореспондентами тижневика „Вашінгтон Інквайрер": Ален С. Бравнфілд, Рід Ірвайн, Йон Ютлей, Маркс Левис і інші. Не можна поминути відомого журналіста й редактора журналу „Нешенел Рев'ю" Віліяма Ф. Баклі, мол.

Велика преса не дає нам змоги інформувати американців про українські справи, а від цього у значній мірі залежить успіх наших заходів для допомоги Україні на цьому терені. Тож нав'язуймо особисті, чи листовні контакти зо згаданими журналістами, зацікавлюймо їх відповідними матеріялами про Україну та заохочуймо, щоб вони популяризували на сторінках впливових часописів і журналів українську проблему. — Адреса „Вашінгтон Інквайрер": Washington Inquirer" P. O. Box 28526 Washington, D. S., 20005

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Александра Маєвського

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

по 50 дол. — Любомир і Ляриса Зелики, Дарія Кузик, Галина Ціґаш;
по 30 дол. — Омелян і Христина Хабурські та Марія Щука, з Канади;
по 25 дол. — Марія Комісар-Равич, Зенон і Марія Кохановські, Роман Кузик, А. і М. Леськів, Володимир і Світляна Недільські, Аня, Влодко і Мотря Процик, Осип і Ґена Цікало;
по 20 дол. — д-р Василь і Марія Палідвори, д-р Ігор і Наталка Соневицькі, о. Ярослав Шуст, Г. і Я. Ціґаш;
15 дол. — Марія Кассіян
10 дол. — Михайло і Анна Зелики.

Разом $490.00

Відділ Українського Патріярхального Товариства в Ню Йорку складає Родині Покійного глибокі співчуття.
Всім Жертводавцям щира подяка.

УПРАВА

В ДВАДЦЯТЬ П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Незабутньої МАТЕРІ

бл. п.

Олександри з Ліницьких МАРКОВИЧ

був. артистки ЛАВРОВСЬКОЇ

буде відправлена

П А Н А Х И Д А

в неділю, 5-го лютого 1984 р., о год. 11:10 ранку в катедральному храмі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії, Па.
816 N. Franklin Street, Philadelphia, Pa.

До участи в Панахиді сердечно запрошую Приятелів, Артистів, Учнів, Студентів, Знайомих.

Проф. ЗОЯ МАРКОВИЧ, донька

ПОДЯКА

Дня 2-го лютого 1983 року в наслідок автомобілевого випадку, заосмотрена Св. Тайною Єлеопомазання, відійшла у Вічність наша Найдорожча ДОНЕЧКА, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

ЛЕСЯ СЛОБОДЯН

учителька, активна старша пластунка, народжена 19-го листопада 1960 р., похоронена 5-го лютого 1983 року на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В цих найтяжчих днях нашого життя, ми зазнали й відчули багато прихильности, співчуття, розради і помочі від Родини, Приятелів, Знайомих та від широкої пластової Родини. Всім, які старалися облегшити наш біль від несподіваного та жахливого удару та вшанували пам'ять нашої Невіджалуваної Лесі, складаємо сердечну подяку.

В першу чергу дякуємо нашому парохові Впр. о. Р. Мірчукові і о. Р. Дубицькому за відвідини Покійної у шпиталі, за молитви і слова розради. Дякуємо Впр. Отцям Р. Мірчукові, П. Лабінському, Д. Клуні, Л. Ґолдейові за відправу Парастасу та участь у похоронних відправах. Дякуємо отцям Р. Мірчукові і П. Лабінському за слова прощання під час Служби Божої. Особливо дякуємо Їх Ексцеленції Митрополитові Стефанові за прислані вислови співчуття та слова розради. Рівнож дякуємо панові інж. Я. Ощудлякові за відспівання Парастасу та Служби Божої.

Впродовж довгих для нас так трагічних днів, ми відчули любов до Покійної і до нашої родини многих добрих людей, які щиро старалися у всьому нам помогти. Дякуємо сватові Я. Попелеві, що негайно приїхав з Клівленду і морально нас усіх підтримував. Зокрема дякуємо нашим Сусідам і близьким приятелям Ростикові і Ґалі Ратичам, Оксані і Петрові Бокалам та Наді й Несторові Нинкам за те, що від нас не відступали вдень і вночі. Їх родинне відношення до нас тяжко описати словами, але запевняємо, що їх доброго серця ніколи незабудемо. Дякуємо пані Славці Василак за те, що опікувалася хворим Татом Покійної Лесі і Всім Тим, що помагали нам в нашому горю.

Дякуємо Пластовій Родині за чисельну участь в Парастасі та похоронних відправах. Дякуємо Членам нашої Пластової Станиці в Ню Бранзвик за Служби Божі в намірені видужання Лесі, а пізніше за спокій Її Душі, як також за стійку при домовині. Дякуємо пл. сен. Наді Нинці за слова прощання в імені Станиці на Парастасі. Наша сердечна подяка для Новацтва і Юнацтва нашої Станиці за живу квітучу Вервицю, яка глибоко нас зворушила. Їхні щирі молитви і вияви любови для своєї Сестрички і Подруги бл. п. Лесі скріпили нас в час нашого безмежного горя. Наша щира подяка для племени „Чортополох" членкою і курінною УСП, якого була Покійна. Дякуємо за участь у всіх похоронних відправах, за чудові квіти, за слова прощання від пл. сен. Ані Максимович, головного „Чортополоха". Дякуємо Старшим Пластункам цього племені за переведення Свята Весни 1983 на Вовчій Тропі в пам'ять нашої Лесі. Дякуємо Членкам цього Куреня за часті відвідини могили бл. п. Лесі і за квіточки, що Вони своїй подрузі залишають. Ми безмежно вдячні Членам Крайової Пласатової Старшини за чисельну участь в похоронних відправах під проводом голови пл. сен. Евстахії Гойдиш, яка дуже зворушливо попрощала свою бувшу новачку від Пластової Організації, яку Покійна Леся так любила і шанувала. Дякуємо всім на похороні присутнім Пластунам і Пластункам, за створення шпаліру та віддання почесного салюту та за зворушливе відспівання пластового Отче Наш.. та пісні „Ніч вже йде". Дякуємо всім Тим, що взяли участь в одностроях у Поминальній Службі Божій у 40-ий день смерти.

Сердечно дякуємо Хресним Родичам бл. п. Лесі пані Вірі Ровенко і п. Порфірові Панкевичеві з родинами за моральну піддержку. Щира подяка рівнож Сестрицтву при церкві Різдва Пречистої Діви Марії в Ню Бранзвику і 65-му і 4-му Відділам СУА за приготовлення тризни, а сватові Яремі за її переведення. Дякуємо Всім, що щирими словами прощали нашу Незабутню Лесю.

Щиро дякуємо д-рові Андрієві Качалі і д-рові Олегу Панкевичеві за лікарські поради та нашому другові Петрові Ставничому за приятельську поміч і безкорисне полагодження правничих справ.

Дякуємо пластункам Христі Санторі, Наді Ратич і Наті Воронці, за дописи до щоденників і пластових журналів про свою подругу Лесю.

Дякуємо усім Пластовим Станицям та Пластовим Частинам, які молилися за видужання Лесі, опісля за Служби Божі, за писемні вислови співчуття та всім Пластовим Друзям, які згадували покійну Лесю такими або іншими способами.

Наша щира подяка Вам усім, Дорогі і Рідні за чисельну участь у похоронних відправах і за відпровадження нашої бл. п. Лесі на місце Вічного Спочинку. Дякуємо за чудові вінки і квіти, які прикрашували домовину нашої Незабутньої Лесі, що в розквіті свого життя, так передчасно нас залишила. Дякуємо за листовні, телефонічні та усні вислови співчуття, за пожертви на Поминальні Служби Божі та на пластові й інші добродійні цілі.

Хай Добрий Господь обдарує Вас усіх обильними ласками.

У глибокому смутку:
МИХАЙЛО І МАРІЯ СЛОБОДЯН — батьки
СОНЯ — сестра
ВІРА — сестра з чоловіком ЮРКОМ ПОПЕЛЕМ
ТАРАСИК, АНДРЕЯ І МЕЛЯСЯ — сестрінки

В ПАМ'ЯТЬ

бл. п. Лесі

зібрано такі суми на добродійні цілі. Збіркою занималися інж. Ростислав Ратич і інж. Петро Бокало.

Поминальні Служби Божі в церкві Рождества Пресвятої Богородиці в Ню Бранзвик, Н. Дж.	$ 355.00
Українська католицька церква в Люрді	710.00
Українська католицька церква в Арґентині	300.00
Українська католицька семінарія в Стемфорді	50.00
Українська католицька церква Рождества Пресвятої Богородиці	50.00
Пластові журнали „Готуйсь" і „Юнак"	1,535.00
Український Науковий Інститут, Гарвард	220.00
Український Музей	150.00
Журнал „Наше Життя"	75.00

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДОНЕЧКИ, СЕСТРИ, ТЕТИ

бл. п.

ЛЕСІ СЛОБОДЯН

в четвер, 2-го лютого 1984 р., о год. 8-ій веч.
після Богослуження буде відправлений

ПАРАСТАС

ЗА УПОКІЙ ЇЇ ДУШІ

В цей самий день будуть відправлені ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ в українській католицькій церкві в Буенос Айрес, вуйком Покійної о. Г. Гарасимовичем; в українській католицькій церкві в Люрді о. В. Приймою і в церкві св. Юра в Ню Йорку оо. Василіянами.

Просимо Родину, Знайомих і Пластових Друзів згадати Покійну в цей день у своїх молитвах.

Академія Листопадового Зриву в Курітібі

(ПС ІСНО') Курітіба, Бразилія.—Заходами культурно-освітньої референтури Хліборобсько-Освітнього Союзу (ХОС), Українсько-Бразилійського Клюбу (УБК) та Організації Української Молоді „КЛЕМ" (ОУМК) відбулася тут у великій залі репрезентативного Дому ХОС Святочна Академія, присвячена 1-му Листопадові 1918 року.

Членство всіх організацій ХОС і Братніх Організацій та гості виповнили простору залю Дому. Сцена була прикрашена тризубом, квітами та українським і бразилійським прапорами.

Академію відкрив культурно-освітній референт ХОС-у й УБК інж. Петро Єдин, який загально представив події 1-го Листопада. В португальській мові реферат виголосила Анна Чмир, член Молодечої Організації „КЛЕМ". В українській мові промовляв Петро Білоницький, який подав історичне тло подій, що довели до 1-го Листопада.

Першу частину програми закінчила деклямацією про Листопадовий Зрив молода учениця Школи Українознавства при ХОС Татяна Кавко. Її зворушливий виступ одержав признання всіх присутніх на святі.

Друга частина Академії складалася з виступу молодечого ансамблю „Соловейко", який виконав пісні: „Ой, у лузі червона калина", „Юрій Тютюнник", „Рушив поїзд", „Козака несуть" та „Розпрягайте, хлопці, коні". Довготривалими оплесками нагородили слухачі виступ ансамблю.

На Листопадовій Академії українська громада Курітіби вперше мала нагоду подивляти нових молодих виконавців мистецької частини програми, що, безумовно, приносить велике вдоволення. Це дає також велику надію, що ансамбль братиме активну участь в діяльності місцевої громади.

Академію закрив інж. П. Єдин, подякувавши всім присутнім за участь у святі, та закликав, щоб українська громада і надалі так урочисто та у такій великій кількості відзначувала всі наші великі національні події. Академію закінчено співом „Ще не вмерла Україна".

К. Шмулик

Вітаємо молоду професіоналістку д-р Ірену Микитин

Кожним разом, коли пролунає вістка про ще одні академічні успіхи молодої українки чи українця, серця наші наповнюються почуттям радости та національної гордости. Особливо ми радіємо успіхами наших національно-свідомих та активних у ланках нашого зорганізованого життя молодих людей, бо вони—запорука нашого духово-національного та етнічного збереження.

Д-р Ірена Микитин

Тепер нам припала честь вітати ще одну чарівну українську квітку, народжену і виховану поза Україною, одначе, в грудях якої б'ється українське серце. Це донечка відомих своєю довголітньою активністю у нашій громаді інж. Богдана і Нусі Микитиних, Ірена (Реня) Микитин.

Народжена в Каліфорнії, здібна і талановита Реня вступила на студії в університет південної Каліфорнії, у якому, одержавши в 1976-1980 роках стипендію, закінчила навчання в 1980 році з відзначенням „кум лядве" ступенем бакалявра в ділянці бизнесової адміністрації, спеціялізуючись в корпораційних фінансах. Під час навчання в університеті вона була членом Почесного товариства Бетта Ґамма Сіґма.

Вступивши в Каліфорнійський університет у правничий Гестінґс колледж, Реня Микитин закінчила правничі студії у 1983 році, здобувши титул доктора права. Успішно пройшовши каліфорнійський стейтовий адвокатський іспит, д-р Ірена Микитин була прийнята до стейтової адвокатської палати, що відбулося на урочистій церемонії 2-го грудня 1983 року. При цьому слід згадати, що прийняття до State Bar of California є в Каліфорнії нелегким, бо з великого числа молодих правників лише невелика їх група була прийнята. Д-р Ірена була власне однією з того кількісно значно обмеженого гуртка „щасливців", що свідчить про їхню якість та визначність.

Тепер д-р Р. Микитин практикує свій фах, працюючи як правник у правничій фірмі в престижевому Сентури Сиґі.

Крім свого академічного навантаження, д-р Р. Микитин активна в нашій громаді та, почавши від 1965 року, є активною пластункою. Учасниця численних пластових таборів в Каліфорнії та на „Вовчій Тропі" в Іст Четгем, Н. Й., Реня закінчила „Кадру новацьких та юнацьких виховників" та була довгі роки виховницею у Пластовій станиці у Лос Анджелесі. Завжди активна Реня успішно закінчила школу українознавства, чотири роки викладала в українській школі. Полюбивши з дитинства українські народні танки, Реня на протязі 10 років належала до нашої танцювальної групи.

Вродлива, ніжна та завжди приязна, д-р Реня Микитин втішається признанням та любов'ю серед громадянства, невід'ємною частиною якого вона завжди була і є.

Українська громада Лос Анджелесу гордиться успіхами д-р Ірени Микитин.

Д-р Святополк Шумський

Виставка мистецьких творів К. Кричевської-Росандіч та П. Пелех в Едмонтоні

Під час виставки у Едмонтоні. На світлині (зліва): К. Кричевська-Росандіч, П. Пелех, проф. І. Кейван і С. Скрипник.

Старанням Софії Скрипник 11 — 13 листопада 1983 року відбулася виставка картин Катерини Кричевської-Росандіч та тканин Петрусі Пелех. Виставка була успішною; український Едмонтон обдарував обох мисткинь надзвичайною увагою. Для Кричевської-Росандіч це була четверта виставка в Едмонтоні, для Пелех — перша.

Петруся Пелех привезла Едмонтонові, місту свого народження, свій доробок, 28 тканин. Представила мисткиню глядачам Лідія Касіянчук, координаторка мистецтва в університеті у Вікторії, Британська Колюмбія. У своєму слові вона сказала, що виставка Пелех є унікальною в Канаді. Пелех уміло пов'язала модерне з багатовіковою традицією. Її килими, рушники, крайки-пояси взором і кольорами є традиційно українські, але в той сам час можуть бути окрасою для найбільш модерного дому чи корпораційного бюра. Доповідачка зауважила, що в Канаді за останні десятиліття є ренесанс української культури у всіх можливих її формах. Ткацтво набрало спеціяльної популярности в західній частині Канади, де від довшого часу увійшло у програму навчання в державній мистецькій школі в Банф, Альберта; там Петруся Пелех шість років викладала ткацтво. Свою мистецьку освіту здобула Пелех в Онтарійській мистецькій школі та частими поїздками по Америці, Мехіко та Европі.

Катерина Кричевська-Росандіч виставила 36 картин, присвячених місту свого народження. У своїм слові до присутніх на виставці Кричевська-Росандіч сказала: „В цьому році сповнилось сорок років з того часу, як я виїхала назавжди з міста мого народження, моєї юности — Києва. Я хочу відзначити цю дату найпростішим способом для мене як художника — споґадами - картинами. Я поділила цю виставку на три теми: Київ мого дитинства, поранений Київ моєї юности і сучасний Київ, про який я знаю, але якого я уже не бачила.

„Я не збираюсь оповідати вам про історію Києва," продовжувала далі К. Кричевська-Росандіч, — його досягнення або поразки. Моє бажання є поділитися з вами моїм Києвом - чарівним містом з його численними парками, скверами і бульварами - містом-садком, його історичною архітектурою, його прегарним топографічним положенням і його теплою затишністю; не дивлячись на всі вікові переживання, які це місто перейшло. Київ не губить відчуття своєї краси. Я надіюсь, що глядач хоч частково зможе відчути це місто в моїй інтерпретації".

Цікаво згадати, що обидві мисткині вперше запізналися під час виставки в Едмонтоні. Кричевська-Росандіч живе в Каліфорнії, а П. Пелех — на сході Канади в Ню-Брансвік. Кожна вибрала собі інший спосіб мистецького вислову, але в їхніх творах глядач добачить кольори та форму, що їх можуть створити тільки мистці, сильно пов'язані з українською культурою.

С.С.

Історична кобзарська подія на СКВУ

Григорій Китастий (посередині) поміж „старшими" членами Ансамблю Юних Бандуристів філії ОДУМ в Чикаго після виступу в Торонто на СКВУ.

Перед і після ІУ Світового Конгресу Вільних Українців українська преса була переповнена справами конгресу. Читачі української преси навіть могли догадуватися, хто найкраще був прихований на якомусь там поверсі розкішного готелю. Було й описано, які наші репортери, „тихі герої", терпеливо висиділи всі наради.. і т.д. і т.п.

Одначе, ці „тихі герої" - наші „газетярі", не були аж такими терпеливими, бо на заключній маніфестації СКВУ в них, напевно, вже перевтомлених, терпець лопнув. Вони позникали і залишили перші ряди, призначені для преси порожніми.

Таким чином, вони пропустили поважний момент — унікальну подію - хто знає, може й неповторну подію.

Правда, всі газети згадали про даний момент (хтось може, переказав, або щось, може, таки і самі почули). Але ніхто не збагнув важливости цього моменту, бо хтось навіть написав у пресі про цю подію підрядним реченням, так нібито це була буденна чи просто банальна подія: „Після виступу 148 бандуристів..." говорив такий то такий... .

Боже! Це звучало неначе скрізь, на кожній академії, на кожному пікніку, збирається і виступає 148 бандуристів.

У західньому світі ми, напевно вже привикли до розкішних і величавих подій, що навіть не усвідомлюємо собі, що виступ 148 молодих бандуритів на ІУ СКВУ на одній сцені — це нечувана подія. Ще ніколи такого не було у вільному світі, і хто знає, чи й в Україні будь-коли разом грало стільки бандуристів на одній сцені. Та ще не дуже давно, із початком XX століття ледве було півтори сотні бандуристів по всій Україні, включно з Сибіром. А тут на ІУ Світовому Конгресі Вільних Українців 4-го грудня 1983 року в Торонто, не на Україні, зібралися і виступили на одній сцені півтори сотні кращих молодих бандуристів із усіх закутків ЗСА і Канади, і всі разом грали.

Цим збірним ансамблем керував найстарший наш кобзар, хормайстер Григорій Трохимович Китастий - композитор, один з чотирьох ще активних первісних вихідців членів Капели Бандуристів ім. Т. Шевченка, якої він є довголітнім диригентом.

Коли бандуристи виходили на сцену, люди були заскочені, зачаровані - бандуристи ідуть та йдуть... у своїх барвистих повних народних строях, в жупанах, ідуть та йдуть... Глядачі одні „охкали" та „ахкали", другі оплескували, інші пробували стримувати вперті сльозини радости... або сльозини смутку пригаданого минулого. Коли диригент підняв руки і всі бандуристи разом піднесли свої інструменти - в ту мить багатотисячна публіка завмерла. Моя знайома між глядачами сказала, що „в неї серце спинилося", а інші, вона казала, дивилися, неначе зачаровані, не знали, чи це дійсність, чи їм снилося — неначе море кобзарів.

Для самих виконавців це також був історичний момент - це ж вони ті, що зробили історичне досягнення (або, як популярно кажуть, рекорд побили численністю). Ці бандуристи - це молоді, часом другого, третього покоління люди різних професій, різних зацікавлень, але усі мають одне спільне — любов до української спадщини, до українського кобзарства.

Ці бандуристи мали тільки два місяці, щоб приготувати призначений нелегкий репертуар. По своїх окремих місцевостях вони сходилися по два-три рази на тиждень і працювали довгими годинами над репертуаром. Тоді, залишивши працю, науку, школу українознавства, бандуристи із усіх закутків північного континенту вибралися різним транспортом: по дощі, на льоду, по снігові, на суботу в Торонто на одну і єдину спільну пробу - день перед виступом на СКВУ.

На пробі, дивлячись на цей великий збір молодих людей з бандурами, хто подумав би, що їх можна б музично звести докупи. Але це не була звичайна молодь, це були здисципліновані, досвідчені молоді бандуристи-співаки, хоча кілька з них мали тільки по 12-13 років. Ці бандуристи мали добрих інструкторів, тяжко працювали і добре були приготовлені. Чимало з них бували на кобзарських таборах і вже грали під диригентурою майстра Г. Китастого. Тому без великих труднощів, за кілька годин спільної проби в Торонто Григорій Китастий звів усе докупи - інструментальні й хорові партії - в одну величезну гармонійну музичну красу, кобзарську симфонію, до цього часу не чувану.

Варто таки пригадати, що подібний виступ один раз вже був. Але це був тільки подібний. У 1969 році 9-го березня в Детройті на 50-літті Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка у авдиторії ім. Форда на сцені була Капеля ім. Т. Шевченка - під керівництвом Г. Китастого та шість інших ансамблів бандуристів ЗСА і Канади.

У Дітройті в 1969 році, крім однієї або двох точок, всі ансамблі грали окремо. Також у Дітройті як Капеля, так і всі ансамблі були доповнені додатковими хорами. Натомість у Торонто на маніфестації СКВУ було 148 бандуристів, інструменталістів-співаків, які грали і співали. До речі, багато з тих бандуристів, що виступали під час Конгресу СКВУ — це вже діти тих, що колись брали участь у Дітройті в 1969 році.

На маніфестації під час СКВУ в Торонто збірний ансамбль виконав: „Думи мої", народна пісня до слів Т. Шевченка, „Кант про страшний суд", обр. П. Демуцького, „Ой, з-за гори, кам'яної", обр. М. Леонтовича, „Байда" інструментальний твір, муз. Г. Хоткевича, „Дударик", обр. М. Леонтовича, і „Марш молодих" сл. І. Багряного, муз. Г. Китастого.

Плянування цього великого виступу почалося десь при кінці літа 1983 року звичайним зверненням члена Президії СКВУ і підготовчого комітету д-ра М. Кушпети до керівника ансамблю бандуристів ОДУМ-у в Торонто Валі Родак. Вона поширила ідею й нав'язала контакт з Товариством Українських Бандуристів, яке очолює Віктор Китастий. Їхнім старанням і працею та з патронатом Капелі ім. Т. Шевченка, це все дійшло до історичної події українського кобзарства, найбільшого збіру бандуристів на одній сцені.

Для молодих бандуристів ця вся подія виступу на СКВУ — підготова, поїздка генеральна проба, гостинність місцевих людей, які порозбирали приїхавших бандуристів по хатах — усе це буде гарним незабутнім спогадом. Із усіх бандуристів у вільному світі, а їх вже багато, 148 могтимуть колись похвалитися, може і своїм онукам, що „в якомусь то році, на якомусь то конгресі в Торонто, він чи вона були одними із півтори сотні бандуристів під диригентурою одного із найславніших кобзарів-композиторів —Григорія Китастого.

Ол. Потиваник

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Назвали 10 кращих спортовців України за 1983 рік

Згідно з підсумками традиційної читацької анкети київської „Спортивної Газети", в останньому числі з 31-го грудня 1983 року, ця газета помістила прізвища і фотознімки 10-ти кращих спортовців в Україні.

„Рік передолімпійський, відмічує редакційна, приніс нашому спортові чимало тріюмфальних хвилин. Помітний внесок у переможному ході радянських атлетів аренами світу зробили представники України, які виступали у складі майже всіх збірних СССР з олімпійських видів".

Очевидно, про те, чому ці спортовці не виступали в збірних України і чому взагалі російські окупанти не дозволяють на виступи таких збірних України на міжнародній арені „Спортивній Газеті" не можна писати. Спортові журналісти в Україні примушені потішати десятки мільйонів любителів спорту тим, що численні спортові українські таланти „дали свій внесок у переможну ходу совєтських (тобто російських) атлетів", на конто яких записуються усі осяги.

Усім відомо, що як українські спортовці, так і любителі спорту в Україні сприймають ці жалюгідні факти з великим обуренням, але вони покищо не мають іншого вибору.

До десятки кращих спортовців в Україні за 1983 рік були вибрані: Геннадій Авдеєнко з Одеси, легкоатлет, який минулого літа здобув звання чемпіона світу в скоку у височінь в Гельсінках, Фінляндія. Сергій Белоглазів з Києва, чоловий змагун вільної боротьби в світових змаганнях, що відбулися минулого року в Києві, втретє став чемпіоном світу. Василь Береза зі Львова, найвизначніший весляр кану, здобув звання чемпіону 8-ої літньої спартакіяди СССР, як теж на світових змаганнях в Гельсінках, Фінляндія. Сергій Бубка з Донецька, легкоатлет у згаданих вже світових змаганнях в Гельсінках в скоку з жердиною, здобув звання чемпіона світу. Валентина Лаленкова з Києва на чемпіонаті світу з багатоборства здобула велику бронзову медалю і є кандидаткою до збірної на зимові олімпійські Ігрища в Сараєві, Югославія. Анатолій Писаренко з Києва втретє за порядком став чемпіоном світу у важкій атлетиці в двоборстві. Ігор Пузирьов з Києва, чемпіон 8-ої спартакіяди народів СССР, у швидкісній стрільбі з пістоля по фігурних мішенях. Ігор теж здобув звання чемпіона Европи і світу з рекордовою кількістю 599 точок. Лідія Семенова з Києва, чолова шахістка в Україні, перемогла в змаганнях претенденток за світову шахову корону. У фіналі вона зустріне сильну суперницю Левітіну. Олег Чужла з Рівного, відомий наколесник (роверист), чемпіон спартакіяди народів СССР. На першості світу в чвірці збірної СССР Олег став чемпіоном світу. Олександер Якубкін з Донецька, перша рукавичка між боксерами України, в 1983 році, здобув звання чемпіона спартакіяди народів СССР, Европи і за чашу світу.

Крім вищезгаданих, читачі „Спортивної Газети" вибрали теж найкращі дружини України: „Дніпро" з Дніпропетровська, дружина копаного м'яча, що здобула звання чемпіона вищої ліги СССР; кошиківкова збірна України, чемпіон спартакіяди народів СССР. (Виступати цій збірній на міжнародній арені строго заборонено); „Спартак" з Києва, жіноча дружина ручного м'яча (гендболу), безконкуренційні чемпіони СССР і Европи; „Колос" з Борисполя, чемпіон СССР в гокеї на траві; „Сокіл" з Києва, єдина гаківкова дружина в Україні, що, як зазначає „Спортивна Газета", учинила неабиякий переполох у вищій лізі СССР: минулий сезон завершила четвертою, а нинішнього - прагнуть уперше зійти на всесоюзний п'єдестал пошани". В цьому спорті українці давно були б перевищили росіян, якщо б не підневільний стан українських спортовців, у якому тримають їх російські поневолювачі. Адже цілому світові відомі гаківкові зірки українського походження, що чисельно виступають в професійних дружинах Національної Гаківкової Ліги в Канаді - ЗСА. Велика шкода тільки, що українці в Канаді не потрапили створити з них зірок дружини, яка могла б популяризувати українське ім'я.

Українці між найкращими в копаному м'ячі

За підсумками сезону 1983 року, президія федерації футболу СССР затвердила список 33-ох кращих змагунів, між якими є такі українські таланти: С. Балтача і А. Дем'яненко на позиції оборони, обидва з Києва, Г. Литовченко, В. Кузнецов, обидва з Дніпропетровська, М. Соколовський з Донецька, усі помічники; В. Грачов з Донецька, О. Протасів з Дніпропетровська, О. Блохін з Києва і О. Таран з Дніпропетровська, усі змагуни нападу. Для Олега Блохіна це вже дванадцяте відзначення з черги, для Дем'яненка і Балтачі — п'яте.

„Розглядають питання про участь" в олімпіяді в Лос Анджелес

21-23 грудня 1983 року в Люзані, Швайцарія, відбулася зустріч президента Міжнародного олімпійського комітету Х.А. Самаранча з головою олімпійського комітету Совєтського Союзу М. Грамовим. Під час бесіди відбувся відвертий обмін думками з ряду проблем міжнародного спорту, олімпійського руху. Зокрема, були обговорені питання, пов'язані з наступними олімпійськими іграми в Сараєві і Лос Анджелесі; вдосконалення олімпійської програми, участю МОК і національних олімпійських комітетів в русі „Спорт для всіх". Обговорювався також хід підготовки до Олімпійських ігор 1984 року.

Досягнуто домовленість, що в 1984 році в СССР будуть проведені „курси" для керівників МОК і тренерів з країн, що розвиваються — Азії, Африки і Латинської Америки. Про те, що в програмі цих „курсів" відбуватиметься промивання мозків учасникам і сіяння ненависти до країн вільного світу, наївний Самаранч не додумався.

Каґебіст Грамов поділився враженням про поїздку до Лос Анджелесу, де недавно перебувала делегація керівників і спеціялістів (читай каґебістів) олімпійського комітету СССР. Він підтвердив „намір СССР розглянути питання про участь совєтських спортовців в Іграх у Лос Анджелесі в реченні", передбаченому Олімпійською хартією. Москва не знає, на яку стати. З одного боку, в пресі веде гістеричну акцію проти Олімпіяди в Лос Анджелесі, змальовуючи це місто найчорнішими фарбами, з другого боку, Грамов хитро-мудро заявив, що питання про участь спортовців СССР в цих ігращах розглядається.

Наївному Самаранчові, мабуть, й досі не відомо, що єдина причина, через яку СССР побоюється брати участь в Олімпіяді в Лос Анджелері — це страх перед можливою втечею їх спортовців та акціями неросійських еміграційних спільнот. нот.

(от).